

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
CARINSKA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 011-02/23-03/26
URBROJ: 513-02-1350/1-23-1

UPUTA br. 26/23

Zagreb, 3. kolovoza 2023. godine

Na temelju članka 11. Zakona o carinskoj službi ("Narodne novine" br. 68/13, 30/14, 115/16, 39/19 i 98/19) ravnatelj Carinske uprave donosi

UPUTU ZA PRIMJENU PRAVILA NEPOVLAŠTENOG PODRIJETLA

Ovom uputom daju se smjernice za ispravnu primjenu pravila nepovlaštenog podrijetla robe.

1. OPĆE ODREDBE

Primjena nepovlaštenog podrijetla temelji se na:

- Uredbi (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10. listopada 2013., u daljnjem u tekstu: CZU) i svim njenim izmjenama i dopunama (članci 59. – 61.),
- Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 2015/2446 o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343/1, 29. prosinca 2015., u daljnjem tekstu: DUCZU) i svim njenim izmjenama i dopunama (članci 31. – 36. i prilog 22-01),
- Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 2015/2447 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343/558 29. prosinca 2015., u daljnjem tekstu: PUCZU), i svim njenim izmjenama i dopunama (članci 57. – 59. i Prilog 22-14).

Detaljnija objašnjenja dana su u Pojašnjenju br. 6. - Nepovlašteno podrijetlo robe – stjecanje, deklariranje i osporavanje¹.

2. DEKLARIRANJE ZEMLJE PODRIJETLA U CARINSKOJ DEKLARACIJI

¹ <https://carina.gov.hr/podrijetlo-robe/2502>

Početak primjene HRAIS2 F2 sustava uvedeno je odvojeno deklariranje zemlje nepovlaštenog podrijetla od zemlje (grupe zemalja) povlaštenog podrijetla.

Isto je od velikog značaja u situacijama kada su za uvoz robe iz određene zemlje nepovlaštenog podrijetla propisane određene mjere trgovinske politike (primjerice antidampinška carina, carinske kvote, zabrane i ograničenja i sl.) a zemlja povlaštenog i nepovlaštenog podrijetla nisu istovjetne.

Za svaku robu koja se deklarira u HRAIS2 F2 sustavu obavezno je deklariranje zemlje nepovlaštenog podrijetla u podatkovnom elementu (PE) 1608 *Zemlja podrijetla* i to deklariranjem ISO alpha 2 šifre konkretne zemlje nepovlaštenog podrijetla.

Zemlja (grupa zemalja) povlaštenog podrijetla (statusa) deklarira se u PE 1609 *Zemlja povlaštenog podrijetla* u situacijama kada deklarant u PE 1411 *Povlastice* traži primjenu povlaštene mjere na temelju podrijetla ili statusa robe carinske unije. U PE 1609 *Zemlja povlaštenog podrijetla* deklarant deklarira zemlju povlaštenog podrijetla kako je označeno u dokazu o podrijetlu.

3. DOKAZI O NEPOVLAŠTENOM PODRIJETLU - „Potvrda o podrijetlu robe“

3.1 U izvozu

Kao dokaz o nepovlaštenom podrijetlu robe u izvozu izdaje se *Potvrda o podrijetlu robe* koju uobičajeno izdaju trgovinske ili gospodarske komore države izvoznice.

U Republici Hrvatskoj potvrdu o nepovlaštenom podrijetlu za robu koja se iz Republike Hrvatske izvozi u druge zemlje izdaje Hrvatska gospodarska komora i to temeljem pravila stjecanja podrijetla propisanih u istima. Podnošenje zahtjeva i izdavanje potvrde propisano je Pravilnikom o podnošenju zahtjeva i izdavanju potvrde o nepovlaštenom podrijetlu².

Ako zemlja uvoznica nema propisana nepovlaštena pravila stjecanja koje roba mora zadovoljiti pri uvozu u istu, HGK će izdati potvrdu temeljem informacija koje identificiraju zemlju kao zemlju u kojoj je roba u potpunosti dobivena ili je na njoj obavljena posljednja značajna promjena (čl. 61. st. 2. CZU-a).

3.2 U uvozu – u situacijama kada postoji obveza prilaganja Potvrde o podrijetlu

Kod svakog uvoza robe u Uniju deklarant je u obvezi u PE 1608 *Zemlja podrijetla* deklarirati zemlju nepovlaštenog podrijetla, međutim nije u obvezi prilagati dokaz o istome u smislu potvrde o podrijetlu, osim pri uvozu određenih proizvoda za koje su uvedeni određeni posebni uvozni režimi.

Ako su za uvoz robe uvedeni određeni posebni uvozni³ režimi tada je kao uvjet za uvoz propisana obveza prilaganja Potvrde o podrijetlu iz Priloga 22-14 PUCZU-a. Istu je deklarant u obvezi deklarirati u PE 1203 *Popratna dokumentacija* deklariranjem šifre (U004⁴) i referentnim brojem i datumom izdavanja predmetnog certifikata, te ga mora i elektronički priložiti kao skenirani dokument uz poruku CC446 i to neovisno je li određena kontrola same deklaracije ili nije.

Ako postoji sumnja (osnovana sumnja ili slučajni odabir) da gore navedena Potvrda o podrijetlu nije vjerodostojna ili da nepovlašteno podrijetlo za robu za koju je obvezatno prilaganje te potvrde nije dobro deklarirano, carinski ured će postupiti na slijedeći način:

- Služba za RGP ili Služba za nadzor CU/PCU-a će predmetnu Potvrdu o podrijetlu proslijediti na provjeru te će, ako je deklaracija pod kontrolom istu privremeno završiti uz korištenje indikatora nezavršene provjere '3-provjera podrijetla'.
- Odjel za podrijetlo Središnjeg ureda proslijedit će takav dokaz o podrijetlu na međunarodnu provjeru temeljem dogovorene administrativne suradnje. Po primitku odgovora isti će biti

² Narodne novine br. 53/2023

³ Člancima 57. - 59. PUCZU propisano je izdavanje, administrativna suradnja, dostavljanje informacija i naknadna provjera Potvrda o podrijetlu koji podliježu posebnim uvoznim režimima.

⁴ Potvrda o podrijetlu za uvoz proizvoda koji podliježu posebnim nepovlaštenim uvoznim režimima utvrđena u skladu s člankom 57. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447

prosljeđen nadležnom CU. Ako odgovor na zahtjev za provjeru ne stigne u roku od 6 mjeseci od zahtjeva, Središnji ured će o istome izvijestiti nadležni Carinski ured.

- Carinski ured će o tome obavijestiti uvoznika te mu dati odgovarajući rok za eventualnu dostavu dodatne dokumentacije i sudjelovanje u postupku.
- Nakon proteka danog roka, ako deklarant nekom drugom dokumentacijom ne dokaže vjerodostojnost i ispravnost predmetne Potvrde o podrijetlu, carinski ured odbit će temeljem članka 59. PUCZU-a primjenu posebnog nepovlaštenog uvoznog režima za predmetnu robu, obračunat će carinu i ostala davanja za robu iz te zemlje podrijetla i konačno završiti carinsku deklaraciju.

3.3 U uvozu – u situacijama kada NE postoji obveza prilaganja Potvrde o podrijetlu

Kod uvoza sve ostale robe (koja nije pokrivena posebnim uvoznim režimom) deklarant deklarira zemlju nepovlaštenog podrijetla temeljem raspoloživih informacija dobivenih od proizvođača/izvoznika i nije u obvezi prilagati potvrdu o podrijetlu, niti eventualno priložena potvrda izdana od gospodarske komore zemlje izvoznice otklanja eventualnu sumnju u vjerodostojnost deklariranog podrijetla.

U slučajevima gdje nije propisana obveza prilaganja potvrda o nepovlaštenom podrijetlu, carinska služba temeljem članka 61. CZU-a ima pravo tražiti prilaganje bilo koje dokumentacije neophodne za provjeru deklariranih elemenata.

4. PROVJERA DEKLARIRANOG NEPOVLAŠTENOG PODRIJETLA AKO POSTOJI SUMNJA U KRIVO DEKLARIRANJE

4.1. Postupanje kada nije propisana obveza prilaganja Potvrde o podrijetlu

Deklarant je u obvezi deklarirati nepovlašteno podrijetlo robe koja se uvozi u Uniju sukladno pravilima o stjecanju podrijetla propisanim člancima 59. – 61. CZU-a i člancima 31.- 36. i Prilogom 22-01 DUCZU-a.

Ako carinska služba zemlje uvoznice sumnja⁵ u vjerodostojnost deklariranog nepovlaštenog podrijetla članak 61. CZU-a daje pravo carinskoj službi da traži svu ostalu dokumentaciju kojom bi se otklonila sumnja.

Teret dokazivanja je na uvozniku s obzirom da je on taj koji ima korist od eventualne ne primjene određenih mjera trgovinske politike na robu iz određene zemlje podrijetla, te on mora i dokazati da je deklarirana zemlja podrijetla ispravno deklarirana. On je također i u najboljoj poziciji kontaktirati dobavljača/proizvođača u trećoj zemlji uključujući i obvezu suradnje i prethodne provjere s dobavljačem pri pregovorima o nabavci robe i sklapanju komercijalnih ugovora.

Dokazi o preferencijalnom podrijetlu (EUR.1, EUR-MED, izjava o podrijetlu, izjava dobavljača...) nisu dokazi kojima bi se dokazivala ispravnost deklariranog nepovlaštenog podrijetla, tj. isti mogu biti jedan od popratnih dokumenata koje deklarant prilaže, ali nisu dostatni kod dokazivanja i otklanjanja sumnje.

4.2. Postupanje kod sumnje u ispravnost deklarirane zemlje podrijetla

Samo u slučajevima kada se uvidom u robu i/ili priloženu dokumentaciju utvrdi postojanje sumnje, od deklaranta se traži dokazivanje deklariranog nepovlaštenog podrijetla.

Ako postoji sumnja u krivo deklariranje nepovlaštenog podrijetla, deklaranta treba temeljem članka 61. stavak 2. CZU-a uputiti u konkretne razloge sumnje, te mu dati mogućnost da svojom

⁵ Vezano uz dokazivanje nepovlaštenog podrijetla robe, treba istaknuti da se u postupak eventualnog osporavanja i traženja dodatne dokumentacije treba ići samo u situacijama kada postoji opravdana sumnja u ispravnost i vjerodostojnost deklariranog nepovlaštenog podrijetla.

dokumentacijom dokaže da je u deklariranoj zemlji podrijetla obavljena posljednja gospodarski opravdana obrada ili prerada koja je dovela do novog proizvoda ili predstavljala bitnu fazu u proizvodnji proizvoda, odnosno da je zadovoljeno (ako je za konkretni tarifni broj propisano) pravilo iz Priloga 22-01 DUCZU-a.

- Ako je carinska deklaracija pod kontrolom:
 - Zahtjev za dostavu podataka od deklaranta ili njegovog zastupnika traži se elektroničkim putem akcijom 'Traži pojašnjenje' uz navođenje konkretnih razloga sumnje u deklarirano nepovlašteno podrijetlo i upućivanje na *Pojašnjenje br. 6 Nepovlašteno podrijetlo i upitnik iz priloga 1.* koji je potrebno popuniti i dostaviti. Ujedno carinski službenik određuje dostatan rok (datum) koji se daje uvozniku za podnošenje dodatne dokumentacije.
 - Roba se može pustiti uz privremeno završavanje deklaracije. Ako je potrebno uzeti dodatno jamstvo, carinski službenik ga određuje i uzima u trenutku privremenog završavanja deklaracije.
 - Na upitnik na hrvatskom ili engleskom jeziku treba odgovoriti sam proizvođač robe. Pored popunjenog upitnika deklarant treba priložiti i svu ostalu dokumentaciju koja može otkloniti sumnju i kojom će potkrijepiti navode u upitniku. Isto uključuje svu dokumentaciju koja mu je raspoloživa kao npr. računi, certifikati o kvaliteti, proizvodna dokumentacija, carinska dokumentacija zemlje izvoznice, poslovno dopisivanje i druge dokumente koji se tiču robe i zadovoljavanja propisanih pravila stjecanja podrijetla.
- Ako je carinska deklaracija završena, a do sumnje se došlo u naknadnoj provjeri:
 - Pisanim putem od deklaranta ili njegovog zastupnika zatražit će se pojašnjenje deklarirane zemlje nepovlaštenog podrijetla uz navođenje konkretnih razloga sumnje i uputiti na *Pojašnjenje br. 6 Nepovlašteno podrijetlo i upitnik iz priloga 1.* koji je potrebno popuniti i dostaviti.
 - Na upitnik na hrvatskom ili engleskom jeziku treba odgovoriti sam proizvođač robe. Pored popunjenog upitnika deklarant treba priložiti i svu ostalu dokumentaciju koja može otkloniti sumnju i kojom će potkrijepiti navode u upitniku. Isto uključuje svu dokumentaciju koja mu je raspoloživa kao npr. računi, certifikati o kvaliteti, proizvodna dokumentacija, carinska dokumentacija zemlje izvoznice, poslovno dopisivanje i druge dokumente koji se tiču kako robe tako i zadovoljavanja propisanih pravila stjecanja podrijetla.

4.2.1 Sumnja otklonjena – prihvaća se deklarirana zemlja nepovlaštenog podrijetla

Ako do proteka roka za podnošenje dodatne dokumentacije deklarant priloži dodatnu dokumentaciju kojom otkloni sumnju u ispravnost deklariranja zemlje nepovlaštenog podrijetla, a za carinske deklaracije koje su privremeno završene, ovlašteni carinski službenik će prihvatiti deklariranu zemlju podrijetla te će se u ORK-u referirati na priložene isprave uz napomenu da je provjerom potvrđena zemlja podrijetla. Ako je tijekom kontrole roba bila puštena i uzeto dodatno jamstvo za mogući carinski dug, carinski službenik prije konačnog završavanja deklaracije mora otpustiti jamstvo.

4.2.2 Sumnja nije otklonjena – deklarirana zemlja nepovlaštenog podrijetla se osporava

Ako do proteka roka za podnošenje dodatne dokumentacije deklarant nije otklonio sumnju jer nije podnio dokumentaciju ili je pak podnesena dokumentacija nedostatna i kao takva nije otklonila sumnju da je u deklariranoj zemlji podrijetla napravljena posljednja značajna, gospodarski opravdana obrada ili prerada, u poduzeću opremljenom za taj postupak, što rezultira izradom novog proizvoda ili predstavlja značajan stupanj izrade, carinski službenik će *rješenjem* osporiti deklariranu zemlju podrijetla, izmijeniti podatke u carinskoj deklaraciji i istu konačno završiti.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

Ova Uputa se primjenjuje od dana donošenja.

Danom početka primjene ove Upute prestaje se primjenjivati Uputa nepovlašteno podrijetlo robe br. 50/16, KLASA: 011-02/16-03/50, URBROJ: 513-02-1330/1-16-1 od 29. travnja 2016. godine.

RAVNATELJ CARINSKE UPRAVE

Prilozi:

- Prilog 1. Upitnik uz zahtjev za dostavom dokumentacije

O tome obavijest:

- Uredu ravnatelja Carinske uprave
- Zamjeniku ravnatelja
- Pomoćnicima ravnatelja
- Područnim carinskim uredima, svima
- Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak
- Pismohrani

Način otpreme:

- Elektroničkom poštom

Prilog 1. - Upitnik uz Zahtjev za dostavom dokumentacije

Carinska deklaraciji MRN br. _____

Deklarant _____

Uvoznik _____

Podaci koji se odnose na podrijetlo robe:

1. Opis proizvoda: _____
2. Tarifna oznaka (minimalno 6 znamenaka): _____
3. Cijena EXW (franko tvornica): _____
4. Podrijetlo robe: _____

Kako ste utvrdili deklarirano podrijetlo robe?

Koji ste odredbe Carinskog zakonika Unije - Uredba EU br. 952/2013 i Delegirane uredbe 2015/2446 koristili?

Molimo navedite sljedeće podatke koji se odnose na utvrđivanje podrijetla:

1. Detaljan opis proizvodnog procesa:
2. Je li ovaj proizvod proizveden u potpunosti od materijala koji su **u cijelosti dobiveni** u zemlji proizvodnje?
3. Ako ne, navedite sljedeće elemente:
 - a) Ukoliko se stjecanje podrijetla temelji na **promjeni tarifnog broja**, za svaki materijal ili sirovinu navedite:
 - Podbroj u koji su razvrstane (6 znamenaka)
 - Podrijetlo
 - b) Kada se utvrđivanje podrijetla temelji na **pravilu dodane vrijednosti**, treba navesti vrijednost najvažnijih komponenti koje nisu podrijetlom iz zemlje proizvodnje, što omogućuje provjeru zadovoljenja propisanog pravila.
 - c) Gdje se podrijetlo određuje **bilo koji drugi način**, detaljne informacije koje će dokazati da je pravilo stjecanja zadovoljeno.

Imajte na umu da dokazi o tim elementima mogu biti potrebni u kasnijoj fazi, uključujući kopije uvozne deklaracije, računi itd. Gdje gore navedene informacije treba držati povjerljivim, ovaj dokument može biti poslan natrag izravno carinskom uredu koji je odgovoran za provjeru deklariranog podrijetla na sljedećoj adresi: _____

Customs declaration MRN br. _____

Declarant _____

Importer _____

Information relating to the origin of the goods:

1. Description of the product: _____
2. Tariff classification (minimum 6 digits): _____
3. Ex-works price: _____
4. Origin: _____

How did you make the assessment of the declared origin of the product?

Which of the provisions in the Union Custom Code - Regulations (EU) No 952/2013 and Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446 have been applied?

Please provide the following information relating to the origin determination:

1. Detailed description of the production process:
2. Has this product been manufactured entirely from materials that were **wholly obtained** in the country of production?
3. If not, please provide the following elements:
 - a. Where the origin determination is based on a **change in tariff classification**, for each of the materials or components:
 - the sub-heading in which they are classified (6 digits)
 - the origin
 - b. Where the origin determination is based on a **value-added rule**, the value of the most important components not originating in the country of manufacture, allowing for the verification that the rule has been fulfilled.
 - c. Where origin is determined by any **other method**, detailed information allowing for the verification that the rule has been fulfilled.

Please note that evidence relating to these elements may be required at a later stage, including copies of import declarations, invoices etc.

Where the information above should be kept confidential, this document may be sent back directly to the customs office responsible for the verification of the declared origin at the following address:
